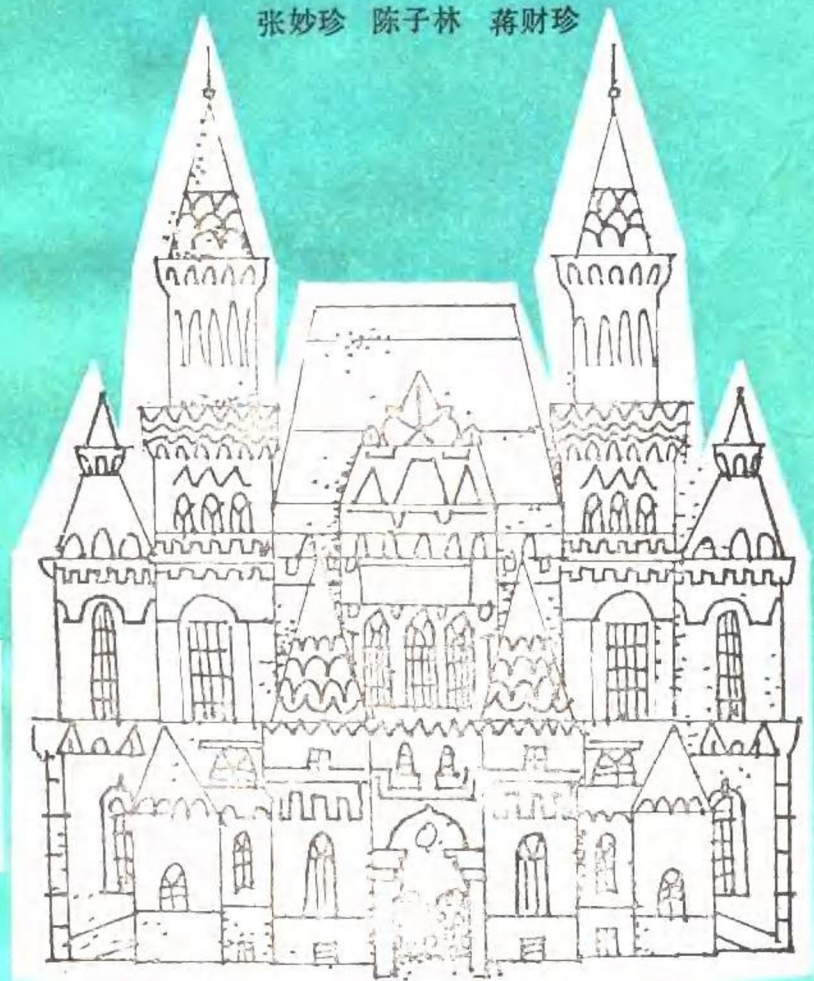

大学俄语初级教程

第一册

应云天 (主编)

张妙珍 陈子林 蒋财珍

高等教育出版社

大学俄语初级教程

第一册

应云天(主编)

张妙珍 陈子林 蒋财珍

高等教育出版社

(京) 112号

大学俄语初级教程

(第一册)

应云天(主编)

张妙珍 陈子林 蒋财珍

*

高等教育出版社出版

新华书店北京发行所发行

北京顺义县印刷厂印装

*

开本850×1168 1/32 印张 6.5 字数 154,000

1991年3月第1版 1992年5月第2次印刷

印数 3 901—5 612

ISBN 7-04-003255-4/H·363

定价 2.10 元

前 言

本书根据国家教育委员会审定的《大学俄语教学大纲》编写，供大学俄语初级第1级使用，计划60学时。

本册共14课。1—5课是语音课，每课除介绍基本语音知识外，主要教学内容是句型。每课计划2学时。6—14课均分句型、对话、课文、语法4个部分。前三个部分内容均配有生词表及相应的练习。语法只配有少量实例，例句不附译文，语法知识主要通过句型学习巩固。6—8课，9—11课，12—14课均配有简要的单元复习练习。计划学时：6—8课18学时，9—11课14学时，12—14课16学时；另有2学时机动。

全册有语言材料2500词，语法内容主要是名词的第2、6格，动词的变位和时、体，生词419个。

本册经大学外语教材编审委员会俄语编审组鞠广茂、童强、钟鼎、董宗杰、张智罗(主审)、张祥斌审阅。参加审稿会的还有周庆忠、舒祥熙、蔡明欣、吴克安、宋德平、刘虹等同志。

本册书出版前经过试用。参加本册编写工作的有：应云天(主编)、张妙珍、陈子林、蒋财珍。

由于编者水平有限，书中疏漏和错误在所难免，请同行和读者批评、指正。

编 者

1989.3

字母表(АЛФАВИТ)

字 母		字母名称	字 母		字母名称
印刷体	书写体		印刷体	书写体	
А а	<i>Аа</i>	а	П п	<i>Пп</i>	пэ
Б б	<i>Бб</i>	бэ	Р р	<i>Рр</i>	эр
В в	<i>Вв</i>	вэ	С с	<i>Сс</i>	эс
Г г	<i>Гг</i>	гэ	Т т	<i>Тт</i>	тэ
Д д	<i>Дд</i>	дэ	У у	<i>Уу</i>	у
Е е	<i>Ее</i>	йэ	Ф ф	<i>Фф</i>	эф
Ё ё	<i>Ёё</i>	йо	Х х	<i>Хх</i>	ха
Ж ж	<i>Жж</i>	жэ	Ц ц	<i>Цц</i>	цэ
З з	<i>Зз</i>	зэ	Ч ч	<i>Чч</i>	че
И и	<i>Ии</i>	и	Ш ш	<i>Шш</i>	ша
Й й	<i>Йй</i>	и краткое	Щ щ	<i>Щщ</i>	ща
К к	<i>Кк</i>	ка	Ъ ъ	<i>Ъ</i>	твёрдый знак
Л л	<i>Лл</i>	эль	Ы ы	<i>Ы</i>	ы
М м	<i>Мм</i>	эм	Ь ь	<i>Ь</i>	мягкий знак
Н н	<i>Нн</i>	эн	Э э	<i>Ээ</i>	э
О о	<i>Оо</i>	о	Ю ю	<i>Юю</i>	йу
			Я я	<i>Яя</i>	йа

字母拼读表

<div style="display: inline-block; border-bottom: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 2px 5px;">拼音</div> <div style="display: inline-block; border-bottom: 1px solid black; padding: 2px 5px;">元音</div>	а	о	у	ы	э	я	ё	ю	и	е
辅音										
б	ба	бо	бу	бы	бэ	бя	бё	бю	би	бе
п	па	по	пу	пы	пэ	пя	пё	пю	пи	пе
д	да	до	ду	ды	дэ	дя	дё	дю	ди	де
т	та	то	ту	ты	тэ	тя	тё	тю	ти	те
в	ва	во	ву	вы	вэ	вя	вё	вю	ви	ве
ф	фа	фо	фу	фы	фэ	фя	фё	фю	фи	фе
з	за	зо	зу	зы	зэ	зя	зё	зю	зи	зе
с	са	со	су	сы	сэ	ся	сё	сю	си	се
м	ма	мо	му	мы	мэ	мя	мё	мю	ми	ме
н	на	но	ну	ны	нэ	ня	нё	ню	ни	не
л	ла	ло	лу	лы	лэ	ля	лё	лю	ли	ле
р	ра	ро	ру	ры	рэ	ря	рё	рю	ри	ре
г	га	го	гу	—	—	—	—	—	ги	ге
к	ка	ко	ку	—	—	—	—	—	ки	ке
х	ха	хо	ху	—	—	—	—	—	хи	хе
ж	жа	жо	жу	—	—	—	жё	—	жи	же
ш	ша	шо	шу	—	—	—	шё	—	ши	ше
щ	ща	що	щу	—	—	—	щё	—	щи	ще
ч	ча	чо	чу	—	—	—	чё	—	чи	че
ц	ца	цо	цу	цы	—	—	—	—	ци	це

- 说明: 1. г, к, х 不能与 ы, э, я, ё, ю 相拼。
 2. ж, ш, щ, ч 不能与 ы, э, я, ю 相拼。
 3. ц 不能与 э, я, ё, ю 相拼。

СОДЕРЖАНИЕ

Урок 1 1

Фонетика: 1.

а	о	у	э	д	л	м	т	п	с
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

 1

2. 音

3. 字母

4. 音节和重音

5. 陈述句语调(语调 1)

Модели: 1. Это папа. То мама. 2

2. Папа там. Там папа.

3. Это поэт? — Да, это поэт.

Урок 2 8

Фонетика: 1.

и	е	б	в	г	з	к	н
---	---	---	---	---	---	---	---

 8

2. 清辅音和浊辅音

3. 词末浊辅音的读音

4. 非重读元音 о 的读音

5. 无疑问词疑问句语调(语调 3)

Модели: 1. Он студент? 10

2. Это студент или студентка ?

Урок 3 14

Фонетика: 1.

я	ё	ф	ж	ш	й
---	---	---	---	---	---

 14

2. 有疑问词疑问句语调(语调 2)

3. 呼语、问候语等语调(语调 2а)

Модели: 1. Кто это? 16

2. Он ваш ассистент?

Урок 4 19

Фонетика: 1.

р	х	ц	щ	ч
---	---	---	---	---

19

2. 浊辅音在清辅音前的读音
3. 不完全句语调(语调4)

Модели: 1. Что это?20
2. Это цех, а то площадка.

Урок 5 24

Фонетика: 1.

ы	ю	ь	ъ
---	---	---	---

24

2. 清辅音在浊辅音前的读音

Модели: 1. Нет, это не костюм.25
2. Это не книга, а тетрадь.
3. Это не мой отец

Приложение:30

1. 移行规则
2. 读音规则

Урок 6 34

Модели: 1. Что ты делаешь?34
2. Мы не работаем.

Диалог: Вы отдыхаете?38

Текст: Они занимаются.....40

Грамматика:44

1. 俄语的词类
2. 动词变位(一)
3. 句子成分
4. 人称代词

Урок 7 47

Модели: 1. Мы студенты.47

2. Чей это календарь?

	3. Какой это журнал ?	
Диалог:	Наша квартира	52
Текст:	Наш университет	54
Грамматика:	58
	1. 名词的性和数	
	2. 形容词和代词的性和数	
Урок 8	63
Модели:	Здравствуйте!	63
	Слушайте внимательно!	
	Говорите по-русски!	
Диалог:	Интересная фотография	66
Текст:	Квартира № 1	68
Грамматика:	71
	1. 动词第二变位法	
	2. 动词变位时的音变	
	3. 动词命令式	
Урок 9	77
Модели:	1. Где лежат книги ?	77
	2. В каком цехе вы работаете ?	
	3. На чьём столе лежат журналы ?	
Диалог:	Ваша семья большая ?	81
Текст:	Все учатся	84
Грамматика:	86
	1. 名词的格	
	2. 名词单数第 6 格	
	3. 形容词单数第 6 格	
	4. 形容词性代词单数第 6 格	
Урок 10	91
Модели:	1. О чём они говорят ?	91
	2. О ком говорят студенты ?	
	3. О чьих книгах вы говорите?	

	4. В каких домах живут рабочие ?	
Диалог:	О чём вы говорите?	95
Текст:	Библиотека в квартире номер 3	97
Грамматика:	101
	1. кто и что 第 6 格	
	2. 名词复数第 6 格	
	3. 形容词复数第 6 格	
	4. 形容词性代词复数第 6 格	
	5. 一些变化规则特殊的名词	
Урок 11	105
Модели:	Что делал брат утром ?	105
	Где вы были сегодня утром ?	
Диалог:	Как ты живёшь ?	108
Текст:	Воскресенье.....	111
Грамматика:	114
	1. 动词的时	
	2. 动词过去时的构成	
	3. 动词 быть 的现在时和过去时	
Урок 12	118
Модели:	1. Это словарь нашего учителя.	118
	2. На кровати лежит костюм красного цвета.	
	3. У меня есть машина.	
Диалог:	У телефона	122
Текст:	Мой друг	126
Грамматика:	129
	1. 名词单数第 2 格	
	2. 人称代词和疑问代词 кто, что 的第 2 格和第 6 格	
	3. 形容词单数第 2 格	
	4. 形容词性代词单数第 2 格	
Урок 13	132
Модели:	1. Сколько парт в классе ?	132

	2. На столе нет ручек.	
Диалог:	Наша семья.	137
Текст:	Приборостроительный завод	140
Грамматика:	144
	1. 名词复数第 2 格	
	2. 名词变格时词身中 o, e 的隐现	
	3. 形容词和形代词复数第 2 格	
	4. 数词	
	5. 动词 быть 的否定式	
Урок 14	152
Модели:	1. Вечером я буду делать (сделаю) упражнения.	152
	2. Я вставал (встал) рано.	
	3. Вечером он будет (его не будет) дома.	
Диалог:	Давно вы изучаете русский язык?	158
Текст:	Письмо.....	160
Грамматика:	165
	1. 动词的体	
	2. 动词体的意义	
	3. 动词 быть 的将来时	
Словарь	179

УРОК 1

Фонетика

1. |а|о|у|э|

|д|л|м|т|п|с|

2. 音
3. 字母
4. 音节和重音
5. 陈述句语调(语调 1)

Модели

1. Это папа. То мама.
2. Папа там. Там папа.
3. Это поэт? — Да,
это поэт.

ФОНЕТИКА

1

А а О о У у Э э

Д д Л л М м

Т т П п С с

да	та	там	сам	пас	
до	то	дом	том	пот	лом
дул	тут	мул	суп		
от	ум	мост	тост	стол	стул

2

э — то по — том

дама дома дума лампа
папа мало масса мама
атом этот поэт Алла

Слова

1. это	这是
2. то	那是
3. папа	爸爸
4. мама	妈妈
5. стол	桌子
6. стул	椅子
7. дом	房子
8. мост	桥
9. там	那儿
10. тут	这儿
11. дома	在家、家里
12. поэт	诗人
13. да	是(的)
14. лампа	灯

МОДЕЛИ

1

Это папа.	То мама.
Это стол.	То стул.

1. Это папа.	То мама.
2. Это стол.	То стул.
3. Это дом.	То мост.

Па́па там.	Там па́па.
Стол тут.	Тут стол.

1. Па́па там.	Там па́па.
2. Стол тут.	Тут стол.
3. Ма́ма до́ма.	До́ма па́па.

Это поёт ?	Да, это поёт.
Тут лампа ?	Да, тут лампа.

1. Это поёт ?	Да, это поёт.
2. Тут лампа ?	Да, тут лампа.
3. Ма́ма до́ма ?	Да, ма́ма до́ма.

Упражнение 1-1 仿例造句。

Образец: Это _____. (стол, стул)

Это стол. Это стул.

- 1) Это _____. (стол, стул)
- 2) Это _____. (дом, мост)
- 3) Это _____. (па́па, ма́ма, Алла)
- 4) Это _____. (стол, стул, дом, мост)
- 5) То _____. (па́па, ма́ма)

Упражнение 1-2 仿例改句。

Образец: Па́па там.

Па́па там. Там па́па.

- 1) Ма́ма там.
- 2) Стул тут.
- 3) Па́па до́ма.

Упражнение 1-3 仿例回答。

Образец: Это папа ?

— Это папа ? — Да, это папа.

- 1) Это мама ?
- 2) То поэт ?
- 3) Дома папа ?
- 4) Тут стол ?
- 5) Там лампа ?

Упражнение 1-4 仿例完成句子。

Образец: Это папа. То _____.

Это папа. То мама.

- 1) Это мама. То _____.
- 2) Это стул. То _____.
- 3) Папа тут. Мама _____.
- 4) Тут дом. Там _____.

Упражнение 1-5 按题意完成问句。

Образец: Это _____ ? Да, это папа.

— Это папа ? — Да, это папа.

- 1) Это _____ ? Да, это мама.
- 2) То _____ ? Да, то поэт.
- 3) Там _____ ? Да, там стол.
- 4) Тут _____ ? Да, тут стул.
- 5) Дома _____ ? Да, дома мама.
- 6) Папа _____ ? Да, папа дома.
- 7) Лампа _____ ? Да, лампа тут.
- 8) Мост _____ ? Да, мост там.
- 9) Папа _____ ? Да, папа поэт.

10) Поэт _____ ? Да, поэт мама.

Упражнение 1-6 把问句汉语译成俄语，然后用俄语回答。

- 1) 这(是) папа ?
- 2) 那(是) мама ?
- 3) 爸爸 дома ?
- 4) 家里 мама ?
- 5) 那儿 мост ?
- 6) 那里 дом ?
- 7) 桌子 тут ?
- 8) 椅子 там ?
- 9) 妈妈 поэт ?
- 10) 诗人 папа ?

Упражнение 1-7 汉译俄。

1) 这是爸爸。	2) 那是灯。
3) 这儿是桌子。	4) 那儿是椅子。
5) 桥在这儿。	6) 房屋在那儿。
7) 妈妈在家里。	8) 家里是爸爸。
9) 爸爸是诗人吗?	10) 是的，爸爸是诗人。

—— Говорите по-русски ——

Доброе утро !	早上好!
До свидания !	再见!

КОММЕНТАРИИ

§ 1—1 音

俄语的音分为元音和辅音。

气流通过口腔时，不受阻碍而发出的音叫做元音。例如 а。

气流通过口腔时，受到阻碍而发出的音叫做辅音，例如 м。

§ 1 — 2 字母

音在书面上用字母表示。

俄语共有33个字母，其中元音字母10个，辅音字母21个；另外还有两个不表示音的无音字母。

33个字母按一定的顺序排列，叫字母表，每个字母都有名称。元音字母的名称就是该字母表示的音；辅音字母的名称是该字母表示的音加上某个元音；两个无音字母中，一个叫硬音符号，一个叫软音符号。

俄语字母分印刷体和书写体，印刷体和书写体又各分为大写和小写，大写字母用于句子第一个词的开头和专有名词的开头。

§ 1 — 3 音节和重音

1. 音节

俄语的词可分成音节，音节可以由一个元音组成，也可以由一个元音和一个辅音或一个元音和几个辅音组成；一个词里有几个元音，就有几个音节。

只有一个音节的词，叫单音节词，例如：

а (而)，то (那是)，дом (房子)，стол (桌子)

由两个音节构成的词，叫双音节词，例如：

э-то (这是)，ут-ро (早上)，

по-том (然后)

多于两个音节的词，叫多音节词，例如：

доб-ро-е (善良的，好的)

2. 重音

词中有两个以上音节时，其中有一个音节的元音读得重一些，长一些，这叫做重音，带重音的音节叫重读音节，该音节的元音叫重读元音。书面上重音用标在元音字母上的符号《'》表示，如